بەش : مێژوو
کۆلێژ: ئاداب
زانکۆ:سەلاحەددین
بابەت: مێژووی کۆنی شام وئەنادۆڵ
پەرتووکی کۆرس: ساڵی حەفتەم
ناوی مامۆستا : لەنجە طلعت عبید
ساڵی خوێندن:٢٠٢٣-٢٠٢٤

پەرتووکی کۆرس
Course Book

1. ناوی کۆرس	**کۆرسی دووەم**
2. ناوی مامۆستای بەر پرس	لەنجە طلعت عبيد
3. بەش/ کۆلێژ	مێژوو/ ئاداب
4. پەیوەندی	Lanja.obaid@su.edu.krd
5. یەکەی خوێندن (بە سەعات) لە هەفتەیەک	بۆ نموونە تیۆری: ٣ پراکتیک: ني يە
6. ژمارەی کارکردن	ئامادەبوونی مامۆستای وانەبێژ بۆ قوتابیان لە ماوەی هەفتەیەکدا : (٦) کاتژمێر
7. کۆدی کۆرس	
8. پرۆفایەلی مامۆستا	ژیانی ئەکادیمی لەزانکۆی سەلاحەدین وەک مامۆستا لە بەشی مێژوو لەسالێ(٢٠٢٣-٢٠٢٤) دەستپێدەکات
9. وشە سەرەکیەکان	
10. ناوەڕۆکی گشتی کۆرس: بابەتی (**مێژووی کۆنی وڵاتانی شام وئەنادۆڵ**) یەکێکە لە بابەتە گرنگ و بایەخدارەکانی قۆناغی دووەمی بەشی مێژووی زانکۆی سەلاحەددین، بۆ ساڵی خوێندنی (**٢٠٢٣-٢٠٢٤**) کەتیایدا تیشك دەخرێتە سەر بارودۆخی وڵاتی شام وئانادۆڵ: لە ڕووی سیاسی و ئابووری و کۆمەڵایەتی و ئاینی و ڕۆشنبیری، لەگەڵ ئەوەشدا بایەخی زۆر بەلایەنی شارستانی ئەو سەردەمە دەدرێت تاوەکو قوتابی	

لەسایەی ئەو زانیاریانـەی وەریدەگرێت بـەرچاو روون و شـارەزا بێت لـەو سـەردەمە مێژووییـە، تـاوەکو بتـوانێ توێژینـەوەی ئـەکادیمی لـەم سـەدەمە مێژووییهدا ئامـادە بکـات، چونکـە بابـەتێکی گرنگـە بـەو پێیـە شارستانی مـەزنی لێوە هاتۆتـە ئـارا، ئەمـەش وایکـردووە قوتابیـان زۆر بەپەرۆشـەوە لـە گرنگـی بابەتەکـە بـڕوانن و هەوڵبـدەن زۆرتـرین زانیـاری لەسـەر چۆنیـەتی وەرگرتنـی دەسـەڵات و گەشەسـەندنی شارستانیەتەکانی ئەم دوو وڵاتە بزانن.

11. ئامانجەکانی کۆرس:

1- شارەزابوون و ئاشنا بوونی قوتابیان بە مێژووی شام وئەنادۆڵ لە کۆندا بەتایبـەتی لەسـەر لایەنـەکانی سیاسی و کۆمەڵایەتی و ئابووری .

2- چۆنیەتی پێکدادانی شارستانی ئەم دوو وڵاتە لەگەڵ وڵاتانی بێگانە و دەسەڵاتە زلهێزەکان .

3- چۆنیەتی پێشهاتە سیاسیەکانی ئەم دوو مەملەکەتە.

12. ئەرکەکانی قوتابی:

قوتابی وەك لایەنی سەرەکی و بنەرەتی پرۆسەی فێربوون و فێرکردن چەندین ئەرك و بەرپرسیاریەتی دەکەوێتە ئەستۆ لە پاڵ ئەو ئەرکانەی کە مامۆستا هەیەتی لەوانەش : ئامادەبوون و پابەندبوونی قوتابی لـە هۆڵـەکانی خوێندن ئەمـەش بـە یـەکێك لـە ئەرکـە گرنگـەکان هـەژماردەکرێت، لەبـەر ئـەوەی ئامـادەبوونی قوتابی وادەکات بێ بەش نەبێت لەو زانیاریانەی کە لە هۆڵی خوێندن دا دەخرێتـە روو، هـەروەها قوتـابی دەبێـت پابەنـد بێـت بـە تاقیکردنـەوەکان و ڕاهێنـان و ئاسـانکاری کـردن بـۆ ئـەنجام دانـی ئـەو کـردارە، ئەرکێکی دیکەی قوتابی ئەوەیە راپۆرت و توێژینەوە بە پێی توانـای خـۆی ئامـادە بکـات، جگـە لـە لایـەنی زانستی، قوتـابی دەبێت ڕێز لـە هێمنـی پۆل و پاراستنی پـاك و خـاوێنی و پارێزگـاری لـە کـەلو پەلـەکانی کۆلێژ بکات، بە شێوەیەکی گشتی ئەرکی قوتابی خۆی لەلایەنی زانستی و رەوشتی دەبینێتەوە.

13. ڕێگای وانە ووتنەوە :

ڕێگاکـانی وانـەوتنـەوە هۆکارێکـە بـۆ گـەیانـدنی زانیـاری بـە قوتـابی ، هەربۆیـە جگـە لەمامۆسـتا قوتـابیش بەشـدارییەکی بـەرچاوی دەبێت لـەپێناوی دەوڵەمەنـدکردنی بابەتەکـە، ، لـەپێناو زیـاتر مانـەوەی زانیـاری لـەهزری قوتابیـان و باشـتر ئاشـنابوونیان بەبابەتەکـە واباشـترە بەشـێوەی پاوەربۆینـت لەرێگـەی داتاشـۆ پێشکـەش دەکرێت لەگـەڵ بـەکارهێنانی پێنـووس و تەختـەنووس بـۆ وشـە نەناسـراوەکان هـەروەها لـەکاتی بەردەست بوونی نەخشە و و فیلمی دۆکۆمێنتی پێویستە سودی لێوەربگرێت.

14. سیستەمی هەڵسەنگاندن :

1- پێـوەری هەڵسـەنگاندنی قوتابیـان و دیـاری کردنـی ئاسـتەکانیان لـە پێنـاوی بـەرەو باشـتربردنی تواناکانیانەوە بۆیە دەبێت گرنگی پێ بدرێت.

2- لێپرسینەوەی بابەتـەکانی وانـەی رابـردوو بـۆ مەبەسـتی زانینـی چۆنیـەتی تێگەیشتنی قوتابیـان لـە

بابەتەکاندا.

3- بە تاقیکردنەوەی مانگانەو بەشداری کردن لە وانەکان.

4- ئامادەکردنی پەیپەرو پێشکەش کردنی سمینارو ئامادەبوون لەهۆڵەکانی خوێندن .

15. دەرئەنجامەکانی فێربوون:

بێگومان هەریەك لە بابەتەکان ئەخوێندرێت چەندین دەرئەنجامی روونی دەبێت لەسەر پرۆسەی فێربوونی قوتابیان، ئامانجی سەرەکی لەخوێندنی ئەم بابەتە بە پلەی یەکەم ئاشناکردنی قوتابیان بە چۆنیەتی نووسینی مێژووی وڵاتانی شام وئەنادۆڵ تێروانینی مێژوونوسان ، وە لە رێگای گونجاندنی ناوەڕۆکی کۆرسەکە بۆیە قوتابیان دەبێت وایان لێ بکرێت ، کە زیاتر بایەخ بدەن بە مێژووی نەتەوەی چۆنیەتی مامەڵە کردن لەگەڵ سەرچاوە مێژووییەکان لێك جیاکردنەوەی سەرچاوە مێژووییەکان لە نێوان ئەو راستیانەی کە لەلایەنی مێژووی نوسراوەئە وانەی بۆ ئالۆزکردنی مێژوویەکان لە نێوان ئەو ڕاستایانەی کە لەلایەنی مێژووی نووسراوە ئەوانەی بۆ ئالۆزکردن و بە بازارکردنی بەرهەمە مێژووییەکان نووسراوە، هەر ئەمەش وا دەکات کە تێڕوانینێکی ئەکادیمی بۆ سەرچاوە مێژوویەکان و تێگەیشتن لە رێباز و شێوازی نووسینی مێژووییان هەبێت ، لە رێگای ئەم کۆرسەوە قوتابی فێری ئەوە دەبێت لە داهاتوو چۆن سەرچاوە مێژوویەکان بەکار بهێنێ لە نزیکەوە ئاشنایەتی لەگەڵ ژمارەیەك لە مێژوونوسی پێشەنگ پەیدا ئەکات، کە وەك سەرچاوەی بنەڕەتی لە توێژینەوەکاندا بەکاربهێنێت.

16- لیستی سەرچاوەکان

- قورئانی ثیرۆز
- تەورات
- **سەرچاوە بنەرەتیەکان**
- احمد سوسة: مفصل تاريخ العرب و اليهود
- احمد شوقي: الحضارة العربية القديمة
- عامر سليمان و احمد المالك الفتيان: محاضرات في التاريخ القديم
- سامي سعيد: تاريخ فلسطين القديم
- سامي سعيد وجمال رشيد: تاريخ الشرق القديم
- فليب حتي: تاريخ سوريا القديم
- طه باقر : مقديمة في تاريخ الحضارات القديمة، جزء الثاني /أ

- **سەرچاوە کوردییەکان**

محمود شاکر: پووختەی مێژووی شارستانیەتییەکان
ویل دیورانت: مێژووی شارستانیەت

سایتی ئەلیکترۆنی

www.marefa.org/index.php/
https://ar.wikipedia.org/wiki
https://civilizationlovers.wordpress.com
www.traidnt.net
www.aljazeera.net
www.palestinapedia.net
http://www.aramaic-dem.org

17. بابەتەکان

هەفتەی یەکەم : گرنگی خوێندنی مێژوو وڵاتی شامی کۆن
جوگرافیای وڵاتی شام
گرنگی شوێنی جوگرافیای وڵات
هەفتەی دووەم: زاراوەکانی شامی کۆن و سوریای گەورە
کاریگەری هێزەکانی دەوروبەر لەسەر مێژوو و شارستانیەتی شام
هەفتەی سێیەم: دانیشتوانی مەملەکەتی شامی کۆن
هەفتەی چوارەم: ئاموریەکان
ناوچەکانی ئاموری و دامەزراندنی بنەماڵەکانیان
هەفتەی پێنجەم : کەنعانیەکان
شارە سەرەکییەکانی فینقییەکان
لایەنەکانی شارستانیەتی کەنعانیەکان
هەفتەی شەشەم: دانیشتوانی شامی کۆن و هەڵویستی کەنعانییەکان بەرامبەر بە ئیمپراتۆریەتی ئاشوریەکان
هەفتەی حەفتەم: سیاسەتی دەرەوەی کەنعانییەکان
هەڵوێستی وڵاتانی دراوسێ
وڵاتی میسر

	هەفتــەی هەشــتەم: عیبرانیــەکان (مەملەکــەتی ئیســرائیل) هۆکاری ناونانیان بە عیبرانیەکان بارودۆخی وڵاتی شام و هەڵوێستی دەوڵەتی بابل پەیوەندنی نێوان عیبرانییەکان لەگەڵ کەنعانیەکان **هەفتـــەی نـــۆیەم :** مەملەکـــەتی ئوغاریـــت و چۆنیـــەتی بەڕێوەبردنی لایەنی کارگێری لە وڵاتی شامی کۆندا **هەفتەی دەیەم:** مەملەکەتی ئارامیەکان لە دیمەشق زمانی ئارامییەکان لایەنی ئەدەبی ئارامیەکان **هەفتەی یازدە:** لایەنی شارستانیەتی ئارامیەکان لایەنی ئایینی وخواوەندەکان پیشەسازی و بازرگانی ئارامییەکان **هەفتەی دوازدە:** سنووری جوگرافی ئەنادۆڵ دیارترین دەسەڵاتە سیاسیەکانی ئەنادۆلی کۆن **هەفتەی سێزدە:** حیثیەکان و دابەشکردنی مێژووەکەیان **هەفتەی چواردە:** شارستانیەتی حیثییەکان لایەنەکانی سیاسی وسوپا وئاینی و شێوازی ژیانیان پەیوەندی حیسیەکان بە هێزەکانی دەروبەریانەوە
نیە	**18. بابەتی پراکتیک ئەگەر هەبێت**

19. تاقیکردنەوەکان:

پرسیارەکان: (پێناسە، هۆکارەکان، هەڵسەنگاندن، روونکردنەوە، بەراوردکرن، باسکردن.. بۆشای ، هەلبژاردن..) بۆ نموونە:

1- هۆ : هۆکاری جیابوونەوەی باکوروباشوری عیبرانیەکان چی بوو

2 -**باسکردن**: باس لە دابەشکاری ئامۆرییەکان بکە

- کاریگەری وڵاتی عێراق لە مێژووی وڵاتی شام چی بوو باسی بکە
- باس لە قۆناغەکانی کۆچی عیبرانیەکان بکە

3- **هەڵسەنگاندن:** کەنعانیەکان وەکو مەملەکەتێکی ئاشتیخواز لە مێژودا باس کراون هەڵسەنگاندت چۆنە لەم بارەیەوە .

٤- **تایبەتمەندی:** شارەکانی کەنعانی بنوسە

5- **بەراورد:** بەراوردێك بکە لەنێوان سەردەمی ئامۆریەکان لەگەڵ کەنعانییەکان دواتریش جیاوازی سەردەمەکانی حکومرانیان بخەروو.

٦- **پێناسەی ئەمانە بکە:** ١- زمانی هاوبەش ٢-حەزائیل ٣- شەری قەرقار

20. تێبینی تر:

لێرەدا مامۆستای وانەبێژ دەتوانێت تێبینی و کۆمەنتی خۆی بنوسێت بۆ دەوڵەمەندکردنی پەرتووکەکەی